

Izšla ob 4 jutraj.

Stane mesečno 12-50 Din
za inozemstvo 25-
neobvezno

Oglas po tarifi.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 26.

Podružnice:

Maribor, Barvarova ul. 1
Tel. št. 22

Celje, Aleksandrova a.

Račun pri poštn. črtov.
ravodu št. 11.842.

Ljubljana, 19. julija.

Klerikalci pripravljajo prelom z Radićem.

Vsi rodoljubni Jugoslovani bi morali z zadovoljenjem pozdraviti, ako bi ona slovenska stranka, ki je tako kruto zlorabila zaupanje ljudstva ter Slovence z vihrajočo zastavo vodila v boj proti lastni državi, lastnemu narodu in njegaj najbitnejšim interesom, sedaj, ko se povsod že kažejo katastrofalne posledice njene politike, iskreno priznala svoje zmote ter očito pred ogorčenim ljudstvom izpovedala: »Kar smo, dragi slovenski rojaki, mi klerikalci dosedaj delali, je bila velika napaka in bil je smrtni greh nad vami. Spoznali smo, da vodi pot, po kateri smo hodili, v vašo pogubo. Zato se vračamo k narodni politiki. Spoštovali bomo v bodoče našo drago Jugoslavijo, zaupreji bomo imeli vedno pred očmi nesporno dejstvo, da je slovenska stvar nerazdružljiva od jugoslovanske, da je edinstvo naroda in države naša najdragocnejša edina garancija kulturne in gospodarske bodočnosti, edina zaščita pred grozečim neprijateljem, edina nada, da se enkrat zopet združimo z zasluženi brati pod streho hiše ene. SLS se slovensko odredka vsake zveze s separatisti, obsoja hujekajočo agitacijo vseh onih, ki menijo, da bodo koristili stranki in njenim ciljem, ako širijo med prostim ljudstvom mržnjo do ostalih jugoslovanskih bratov, nezaupanje in srd proti lastni državi, ter pozivljajo svoje prijatelje in pristaje na trezno pozitivno državotvorno delo.«

Ali pa se s pripravami za prelom z Radićem pripravljajo tudi naznačeni programski in načelni preobrat v politiki klerikalne stranke? Na žalost ne. Gre marveč le za taktično potezo klerikalne stranke, ki se je zapredla v nove spekulacije, katere ne obljubljajo nobenega uspeha, dokler traja zveza z Radićem. In ker je Radić danes zabredel v silne težave, ter je prijateljsko in zavezništvo z njim postalo opasno, ter da dogleden čas ne obeta nobenih partizanskih koristi za SLS, so klerikalci odločili ga izdati. Objava Markovega protokola, ki politične situacije ni pravzaprav nič spremenila, jim daje povod za njihovo begstvo. Kot maroderji blokaške armade hočejo klerikalci ugrabiti na političnem bojišču nekaj plena, da se z njega pomočjo izognejo popolnemu konkurzu svoje politike. Od Radića jim pelje pot naravnost k agentom gospoda Pašića, ki v težavah radikalnega režima obetajo nagrade za vsako pomoč. Klerikalna stranka se pripravlja, da postane radikalni plačnik in da bo za ceno osebnih in strankarskih koncesij delala nekaj časa taklo režimu, ki naj ji pomaga popraviti in utrditi omajane pozicije med narodom ter tako omogoči obnovitev borbe proti narodnemu in državni edinstvu.

Kot politične nasprotnike bi nas moralo veseliti, da se separatistični blok tako brzo in tako žalostno razpada. Z zadovoljenjem bi tudi lahko beležili, da je političnemu krahu klerikalne stranke sledila tudi moralna katastrofa njene politike — izdajstvo zaveznika.

Toda baš moralna stran tega vprašanja je za nas kot Slovence izredno resnega značaja. Na žalost predstavlja klerikalna stranka danes slovensko politiko in njena dejanja se priključujejo Slovincem na rovaš. Slovenska politična reputacija v zgodovini ni izpolnila dobro. Slovinci smo nekdanjaj germanskemu nasilju na Hrvatskem Bachove huzarje, smo pozneje v Bosni, Dalmaciji igrali le prevnete služabnike režima, smo po zaslugi klerikalnih prvakov se dali vključiti od habsburško - dunajske politike proti Hrvatom in Srbom. V lastni državi smo Slovinci — mnogokrat po krivem — bili osumničeni, da smo oportunisti in da preveč mislimo le na svoje ožje plemenske ali pokrajinske interese. Naša politika je morala zato od vsega početka imeti dve osnovni točki: v sporu med Hrvati in Srbi ni smela zasledovati nobenih sebičnih interesov in biti je morala vedno in povsod lojalna.

Ti dve načeli so klerikalci sedaj zopet in posebno grdo pogazali. Ponudili so se Radiću za zaveznika; bistveno so ojačili njegovo fronto in ga s tem zapeljali v nove blazne eksperimente. Po njihovi krivdi je hrvatski separatizem prekorajil skrajne granice obzirnosti napram državi in narodu, ker so ga klerikalci zapeljali v zmoto, da ima Slovence kot zveste sobojevnike na svoji strani. Morda bi se bile razmere na Hrvatskem že zboljšale, da ni klerikalna potuha zavajala Radića k vedno predrznejšim podvigom. Sedaj ko je Radićeva politika prišla v slepo ulico,

Radićeva izročitev sklenjena

RADIĆ BO V SOBOTO ARETIRAN RADI VELEIZDAJE. — Z NJIM TUDI DRUGI VODITELJI HRSS. — VESTI O RADIĆEVEM BEGU.

Beograd, 19. julija. r. Danes popoldne se je vršila seja imunitetnega odbora. Na dnevnem redu so bile zahteve ministra pravde glede izročitve cele vrste poslancev radi raznih deliktov. Tozadevali spisi so bili razdeljeni v dve grupe. Prva grupa se tiče sedanje skupščine, druga grupa se nanaša na poslance bivšega parlamenta. Imunitetni odbor je sklenil, da vrne spise druge grupe ministru pravde v svrhu revizije ali so dotični delikti zastareli in ali se tičejo oseb, ki so še tudi danes poslanci. Spisi prve grupe so bili v imunitetnem odboru rešeni ter je bila sklenjena izročitev cele vrste poslancev sodiščem.

Med drugim je imunitetni odbor sklenil, izročitev poslanca Radića in Adžije radi skupno zagrešenega tiskovnega delikta, nadalje poslance Radića radi več tiskovnih deliktov, končno poslancev Radića, Mačeka, Košutića, dr. Krnjevića in Predavača radi zločina veleizdaje po § 91. srbskega k. z. kor so dne 31. januarja podpisali volilni proglas HRSS, ki zahteva suverenost in neodvisnost hrvatske republike, obsegajoče Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Medijmurje in Reko.

Poročilo imunitetnega odbora pride v soboto v razpravo v narodni skupščini, ki ga bo gotovo odobrila. Ker predpisuje zakon da morajo biti osebe, okrivljene zločina proti

otečestvu stavljeni v zapor, se pričakuje da bo že v soboto ali v nedeljo izvršena aretacija Stepana Radića in njegovih tovarišev.

Beograd, 19. julij. r. Današnje »Vreme« je razširilo vest, da je Radić iz Zagreba zbežal. Vest je povzročila veliko senzacijo. Do večera se ni dalo ugotoviti, koliko je na njej resnice. (Po naših informacijah v Zagrebu izgleda da ta vest ni točna.)

POTRTOST MED BLOKAMI.

Zagreb, 19. julija. r. Telefonska zveza z Beogradom je bila danes popoldne in zvečer prekinjena. Blokaški krogi so v velikem razburjenju zamen pričakovali obvestila o sklepu imunitetnega odbora. Zvečer so se sestali voditelji HRSS h konferenci, ki pa ni prišla do nobenih zaključkov. Še le pozno ponoči so blokaši sprejeli kratko telegrafično obvestilo, da je imunitetni odbor sklenil izročitev Radića. V blokaških krogih vladala velika depresiranost.

KLERIKALNI KLUB SKLENIL. PRELOM Z RADIĆEM.

Beograd, 19. julija. r. Sinoči so se v klerikalnem klubu nadaljevala posvetovanja o stališču, ki ga je treba zavzeti napram Radiću po publikaciji protokola. Klub je bil naziran, da je treba vse odnose z Radićem popolnoma prekiniti. Vodstvo stranke v Ljubljani bo o tem definitivno sklepalo.

Vojaški zakon sprejet

ZAKLJUČNA DEBATA V SKUPŠČINI. — SPREJEM DEMOKRATSKIH SPREMINJEVALNIH PREDLOGOV.

Beograd, 19. julija. r. Na današnji seji narodne skupščine se je vršila zaključna debata o zakonskem predlogu o ustroju vojske in mornarice.

Na vprašanje posl. Pavlovića je pred prehodom na dnevni red predsednik skupščine izjavil, da bo bodo »Službene Novine« pošiljale vsem poslancem, ako sporoče v predsedstvu svoje naslove. Minister poljoprivrede je nato odgovoril na vprašanje o prodaji topičenske ekonomije patrijarhiji in izjavil, da zemljišče ni bilo prodano, ampak zamenjano. Vojni minister je na vprašanje posl. Popovića izjavil, da bodo učitelji-rekruti pozvani na službovanje po skrajšanem roku v rezervno oficirsko šolo, ki se prične meseca avgusta v Sarajevu, ker so dijaške čete in bataljoni uklenjeni. V tej šoli se bo vršil pouk na bazi vojne akademije. Učiteljem, ki so odslužili tri mesece za časa počitnic, je na prosto dano, hočejo li nadaljevati rok v omenjeni šoli, ali bi bili pozvani vsako leto na tri ferijalne mesece.

Nato se je nadaljevala specialna debata o vojaškem zakonu. Vsi člani glave IX., X. in XI. so bili brez izjemne sprejeti. Pri debati o prehodnih določilih je posl. Grgjević (dem.) zahteval, da naj se dijakom, ki so lansko leto nastopili službo v kadru, računa namesto 12 mesecev, 10 mesecev in da se oficirji invalidi stavijo v invalidsko stanje v

onem činu, do katerega imajo pravico, ter da se vsem rezervnim kapetanom, ki so uspešno poveljevali v vojni, računa to za praktični izpit, tako da postanejo lahko majorji, ako položijo teoretični izpit. Vsi ti predlogi so bili sprejeti. Pred prehodom na končno glasovanje o zakonu je posl. Kokanović v imenu zemljoradnikov prečital nastopno izjavo:

»Zemljoradniški poslanski klub je glasoval v načelu za vojaški zakon, s čimer je pokazal, da želi da dobi naša država čim večjo in čim boljše obrambo. V tem smislu je klub stal 25 svojih predlogov o izpremembah in dopolnitvah posidnih členov, hoteč na ta način doseči, da bi bil zakon čim bolj in naša armada čim naprednejša. Ker pa je vladna večšina ni hotela ozirati na naše pravilne in povsem stvarne predloge ne moremo glasovati za zakon, ki je bil predlagan od strani večine. Izjavljamo pa, da ne glasujemo proti vojski kot ustanovi, temveč le proti slabemu zakonu.«

Glasovalo je 187 poslancev in sicer 154 za, a 33 proti. Proti so glasovali klerikalci, zemljoradniški muslimani, socialisti in posl. Pucelj. Izid glasovanja je pozdravila zbornica z burnim ploskanjem in glasnimi vzkliki: Živela narodna vojska!

Seja je bila nato zaključena in se vrši prihodnja jutri popoldne.

Uradniške plače odobrene

Neenakost med uradniškimi in oficirskimi plačami usklajena.

Beograd, 19. julija. r. Na popoldanski seji je zakonodajni odbor med burnimi protesti celokupne opozicije sprejel 4. poglavje uradniškega zakona, ki določa prejemke državnih namestnikov. Radićali so odklonili vse spreminjevalne predloge, ki so stremeli za tem, da se plače civilnih uradnikov izenačijo z oficirskimi plačami.

se klerikalci ne čutijo prav nič moralno vezane in hladnokrvno se pripravljajo, da izdajo svojega dosedanjega vrhovnega vojskovodjo, kateremu so prisegli zvestobo.

Klerikalna politika nas je pri velikem delu Srbov spravila ob dobro ime in zaupanje, klerikalna politika se pripravljala, da nam Slovincem pripravi enako uslugo pri velikem delu Hrvatov. Kaj to pomeni, ni težko pogoditi. Slovinci bomo skoro omraženi pri enih in drugih in plačilo prejmemo, kadar se Srb in Hrvat sporazumeta. Ali bo to čez tedne ali mesece, je vseeno, enkrat bo.

Toda ne le radi nas, temveč s splošno narodnega stališča obsojamo nenormalnost politike, ki ti ni nobena obveza

NAŠI INTERNIRANCI NA MADŽARSKEM.

Budimpešta, 19. julija. i. Budimpeštanski jugoslovanski poslanik Milojević potrjuje sootrudniku »Az Esta« točnost obvestila zunanjega ministrstva o sporazumu med Madžarsko in Jugoslavijo glede repatriacije interniranih jugoslovanskih državljanov. Neki uradniški poslanstva bo to dni odšel v Szalaegerszeg da se na mestu prepriča, koliko jugoslovanskih državljanov je tam interniranih. Poslanik je izrazil upanje, da se bo ta zadeva v kratkem ugodno rešila.

sveta. In s tega stališča moramo reči, da nam je žal onih bratov Hrvatov, ki so bili tako kruto prevarani. Mi napredni, demokratični Slovinci smatramo, da je dosedanja politika hrvatskega bloka žalostno zgrešena in smo njeni nasprotniki. Navzile temu in baš tudi radi tega pa ogorčeno odklanjamo metodo nelojalnosti in zahrbtnosti, ki jih slovenski klerikalci prakticirajo med Hrvati. Mi te metode dobro poznamo, ker smo bili opetovano objekti klerikalnih eksperimentov. Sedaj bodo tudi hrvatski politiki občutili, kaj je klerikalno. Slovinci kot taki nimamo s to nemoralno politiko ničesar opraviti.

Morda bo tudi to pripomoglo k iztreženju in spoznanju.

Italijanske namere z Reko

JUGOSLAVIJA VZTRAJA NA RAPALSKEM UGOVORU. — KAKO SI HOČEJO POMAGATI ITALIJA-NI. — BREZUSPEŠEN INTERVJU ITALIJANSKEGA NOVINARJA Z NINČIĆEM.

Sušak, 19. julija. r. Vest, da je jugoslovanska vlada dala svoji delegaciji v paritetni komisiji navodila, naj se strogo drži zahteve po izvedbi rapalske pogodbe, ker je še le potem možno pričeti s pogajanjmi za sistemizacijo Reke, so na Reki sprejeli zelo resno.

V političnih krogih na Reki se govori o sledeči soluciji: Najprej naj se izvede rapalska pogodba s tem, da se izprazni Delta in Baroš ter izročita Jugoslaviji, kar je pri stvari bistveno. Nato naj se pristopi k reševanju celokupnega vprašanja in sistemizacije Reke, ki naj bi dobila hiše, ulice, občinski svet z mnogobrojnimi naslovi, a pošte in železnice naj bi se izročile — Italiji v »upravo«. Tudi bi si naj Italija zagotovila, da bo reški obč. svet vse važnejše agende prepustil laškimi oblastem.

»Idea Nazionale« srdito napada jugoslovansko namero, po kateri državljanji drugih držav ne smejo imeti posestev na ozemlju SHS v oddaljenosti 50 km od granice. List trdi, da taka določba nasprotuje rapalski mirovni pogodbi, santamargheritskim konvencijam in senžermenski pogodbi in da je naperjena proti Italiji, ker drugi državljanji ne prihajajo v poštev. »Idea Nazionale« poziva italijansko vlado, naj stvar takoj uredi, ker bi sicer Italija izgubila vso možnost, da nakupi zemlje za svoje — »investicije«.

Rim, 19. julija. i. Posebni poročevalci »Giornale di Roma« se je razgovarjal z jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Ninčićem. Na vprašanje o poteku rim

skih pogajanj glede reškega vprašanja se je kakor zatrjuje poročevalec, minister odgovoril izognil. Menil je, da je edina osebnost, ki je v to kompetentna, že odpotovala v Rim in on o podrobnostih ni informiran. Na vprašanje, ali namerava dr. Ninčić res v kratkem oditi v Rim, je odgovoril, da je to za enkrat izključeno. Zatrjeval je, da stremi za go spodarsko ureditvijo razmerja obeh držav, nakar polaga posebno važnost vsled tega, ker je Italija edina včlesila, na katero meji Jugoslavija. Glede konference v Sinaji je izjavil zunanji minister, da se je bodo udeležile samo države Male antante. Na konferenci se bo razpravljalo poleg njihovih vprašanj tudi o vstopu Grške v Malo antanto in o bolgarskem vprašanju.

Na vprašanje glede odnošajev do Bolgarije v primeru agresivnega ponašanja nove vlade, je odgovoril dr. Ninčić, da more Jugoslavija vsak trenutek zasesti Sofijo, če se ji zdi potrebno. Sofija se da lahko zasesti, vendar je treba pomisliti na posledice. On hoče zasledovati politiko miru, ker ga država potrebuje. Računati pa je treba vedno z vsemi eventualnostmi.

Za povzdigo Trsta.

Rim, 19. julija. i. Ministrski predsednik Mussolini je izjavil neki delegaciji iz Trsta, sestojiči iz župana Pitagora, državnega podtajnika Bonardija in poslancev Panellija in Giunte, da je vlada uvidela potrebo predora pod predliskim prelazom, ki bi vezal Trst z Dunajem in ostalim zaledjem.

Angleški predlogi se izročijo danes zaveznikom

PREDLOGI ODSTRANJUJEJO NAPETOST S FRANCIJO IN OMOGOČAJO NEMČIJI ČASTEN UMIK.

London, 19. julija. aj. (Wolff). Vlada je na današnji dvelnopolni seji obravnavala listine, ki se imajo izročiti zaveznikom in Ameriki, in sicer osnutek odgovora Nemčiji, spremno pismo zaveznikom in spomenico s pojasnili. Vse tri listine je sestavil lord Curzon.

V nasprotju s prvotnimi vestmi, da ni prišlo do končne odločitve in da se lahko izročitev listin zavleče do prihodnjega tedna, zatrjujejo najnovejše vesti, da bo angleški odgovor vendar že jutri izročen zaveznikom in Ameriki. V vladnih krogih prevladuje danes velik optimizem, izgleda, da se je vladni posredni najti formulo, ki daje Franciji potrebne garancije in obenem omogoča Nemčiji, da prestane s pasivnim odporom.

Pariz, 19. julija. a. »Havas« poroča iz Londona, da je sklepali po vesteh večernih listov, da se je napeta atmosfera med

Anglijo in Francijo bistveno omilila.

London, 19. julija. a. »Times« se mnenja, da bodo predlogi angleškega odgovora tako sestavljeni, da ni treba računati, da bi bili od kake strani odklonjeni. Samo po sebi umevno je, da se ne bo poskušilo prekorajiti določb verzalske pogodbe, temveč polagalo posebno važnost na to, da se pogodba točno izvede in v vseh akcijah enotno postopa. Vsekakor so izgledi za nadaljnja pogajanja med zavezniki odlično ugodnejši kot pred nekaj dnevi.

BENEŠ V BRUSLJU.

Bruselj, 19. julija. j. Dr. Beneš je imel daljši razgovor z belgijskim zunanjim ministrom Jasparsom, na katerem se je razpravljalo o političnih vprašanjih, posebno o vprašanju belgijsko-československe trgovinske pogodbe.

Finančni odbor

Beograd, 19. julija. r. Na današnji seji finančnega odbora je bil prometnemu ministru iz dolarskega posojila odobren kredit v znesku 7 milijonov dinarjev za dograditev prog Užice—Vardište, Gračac — Knin in Topčider — Mala Kršna. Delo na teh progah se bo vrnilo pod stalno kontrolo prometnega ministrstva.

Gradbenemu ministrstvu je bil iz dolarskega posojila odobren kredit v znesku 43 milijonov za popravilo raznih cest. Nato je sledila načelna debata o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o taksah. Finančni minister zahteva, da se ta zakon sprejme še pred počitnicami skupščine, ker bi se tako državni dohodki povečali za okoli 100 milijonov dinarjev. Predlog o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah je bil v odboru v načelu sprejet. Seja je bila nato zaključena.

Južna železnica

Dunaj, 19. julija. z. Na večerajšnji seji upravnega sveta je poročal predsednik generalnega ravateljstva dr. Fall o tekočih zadevah in o položaju, ki je nastal radi ugovora generalnega komisarija dr. Zimmermanna proti dogovoru o južni železnici. Ugotovilo se je, da je bil dogovor v železniški komisiji madžarskega parlamenta že sprejet in da o sprejetju v plenumu ni dvomiti. Tu di od zastopnikov Jugoslavije se je poročalo, da so se tam izvršile že vse priprave za parlamentarno odpravo dogovora. Kar se tiče Avstrije, se pričakuje, da se bodo težkoče kmalu odstranile. Posvetovanja se danes nadaljujejo.

ZAHTEVAJTE »JUTRO«
V VSEH JAVNIH LOKALIH.

FAŠISTI ZAŽGALI SLOVENSKO VAS?

Postojna, 19. julija. Danes dopoldne je izbruhnil v Matenji vasi pri Postojni velik požar, ki je uničil nad 10 hiš. Govorijo se, da so požar zanetili Italijani iz maščevanja nad zavedno slovensko vasio. (Vest smo prejeli pozno zvečer, ko je nismo mogli kontrolirati. Op. ured.)

Inozemske berze

19. julija.
TRST. Radi nevihte tržaškega borskega poročila nismo pravočasno prejeli.
CURIH. Berlin 0.0019, Newyork 571.50, London 26.25, Pariz 33.70, Milan 24.60, Praga 17.125, Budimpešta 0.06, Bukarešta 2.95, Beograd 6.10, Sofija 5.20, Varšava 0.0045, Dunaj 0.0081.
DUNAJ. Beograd 750—754, Berlin 0.1975—0.2175, Budimpešta 6.05—6.15, Bukarešta 363—365, London 324.900, 325.900, Milan 3014—3026, Newyork 70935—71135, Pariz 4132—4148, Praga 2127—2137, Sofija 641—645, Varšava 0.51—0.53, Curih 12.385—12.435, dolarji 70560—70960, lire 2980—3000, dinarji 741—747.
PRAGA. Berlin 1.05, Dunaj 4.44, Rim 143.25, Newyork 33.225, Beograd 33.875.
BERLIN. Dunaj 3.11, Milan 9336.50, Praga 6503.50, Newyork 217.455, Beograd 2354.
LONDON. Beograd 415, Newyork 459.375, Berlin 1.450.000, Milan 105.875, Praga 153.25, Dunaj 315.000.
NEW YORK. Beograd 110, London 479.25, Pariz 589.50, Berlin 0.0308, Milan 432, Curih 17.78, Praga 299.75, Dunaj 0.014125, Bukarešta 42.20.

Nove podrobnosti o špijonski aferi

Danica Andrioli, ki je služila kot kurirka v špijonski aferi, je konaj 21 let stara in je rodom iz sela Kuzminac. Ona je tip prave pustolovke in je bila učiteljica. Dopravila je štiri razrede srednje šole. V upravi Radičevega »Sloboodnega Doma« je bila svojevčasno nameščena kot tipkarica ter je pisala namlove naročnikom. Vloga je bila tudi kot tipkarica nastavljen v ministrstvu pravde in v ministrstvu za socialno politiko. Služila je tudi v Skopju pri policijskem ravnanstvu in v Novem Sadu pri finančni direkciji. V Dobru (Abanija) pa je fungirala kot natakarka in sobarica. Bila je ljubica častnika Kušnjaka, rodom iz Sušaka, a občevala je tudi z raznimi slovenskimi častniki.

V Beogradu je bila svoj čas aretirana radi prostitucije. Tu pa ni povedala svojega pravega imena in tudi ne, kam je pristojna. Rekla je, da je Italijanka in da je bledela v Florenci ter da je vse svoje dokumente izgubila. Bivala je sicer res nekaj časa v Italiji, a ko so ji pošla denarna sredstva, so jo izgnali v Jugoslavijo. Bivala je nato nekaj časa v Ljubljani in raznih drugih mestih.

Dne 1. julija je dospela v Zagreb in se nastanila v neki gostilni v Vlački ulici. Dne 6. julija je od tu izginila, ne da bi poravnala svoje račune. Gostilničarka jo je prijavila policiji radi dolžne vsote 150 Din in izjavila, da je Andrioličeva pustila pri njej tudi razna pisma. Policija je takoj slutila, da ima opraviti s sumljivo osebo in je naročila detektivom, da naj jo poiščejo in aretirajo. Dne 7. julija je Andrioličeva prišla k šefu armijske komande v Zagrebu, se predstavila kot Lida Birner ter izjavila, da ima sporočiti važne zaveze. Njen obisk pa je imel v resnici le špijonske namene. Dne 9. julija je bila Andrioličeva v Zagrebu aretirana. O tem je bila takoj obveščena armijska komanda, ki je odredila, da naj se pri Andrioličevi izvede hitna preiskava.

Preiskava je imela popoln uspeh, najdeni so bili pri njej važni spisi, ki so dokazali, da je dekle prava špijontka. Višji policijski uradnik A. Vragović je s težko muko pripravil Andrioličev do tega, da je svoje dejanje priznala. Andrioličeva je v svoji kurirski prenašala v Italijo razna poročila, ki jih je dobivala baje od slovenskih oficirjev, ki so bili v konfidentski službi Italije.

Ta poročila so se nanašala osebno na vojaške dogodke, ki so se odigravali na albanski, bolgarski in madžarski meji. Vojaški strokovnjaki proučavajo sedaj poročila, do kojenež, koliko je na njih resnice. Na prvi pogled pa je jasno, da se je Andrioličeva dobro spoznala v vojaških stvareh in da je imela tudi dober spomin. Nekatera poročila poudarjajo, da je Andrioličeva prenašala v Beogradu važne vojaške dokumente, ki so bili ukradeni v generalštabu v Beogradu. Vendar pa po dosedanjih rezultatih preiskave Andrioličeva ni v zvezi s to afero, ki je še nepojasnjena.

Politične beležke

Mariborski radikali v škripcih. Mariborsko radikalno organizacijo so ustanovili v volilni dobi, ko so beograjski radikali šli upali na Stojadinovičev mandat v Mariboru. Zato so takrat radikali precej globoko odprli denarnico. Mariborski radikali so se tako privdali precej širokopoteznega življenja — namrekar pa so očetje v Beogradu močno zadrgnili in kljub milim in ostrim ugovorom ne pošljejo nobenega cvetka več. Zato se bo te dni peljal glavni tajnik J. Slanovec v Beograd, da iztisne skupnomo zopet kaj — za organizacijo. Tudi velikega podžupana dr. Pfeifferja so pustili na cedlu, še podžupanske plače mu nočejo nakazati, niti delokroga mu pozabljajo.

Veliki inkvizitor

Ljubzenski roman iz najramotnejše dobe človeške zgodovine.

Mladi guapo je v svoji užaljenosti prvi zaklical: »Ade, istedi Naprej!« Borilca sta naskakovala, odkakovala in se zvijala ter begala v krogu. Vseh pokretih pa je bil Manofina mirnejši in spretnjši. Mladega guapa je razjarjenost zbegala tako, da je kakor blazen skakal proti Manofini in pozabljel na lastno obrambo. Neizogledno bi ga bil lahko ranil ali celo zabodel naprotnik; toda Manofina ga je vselej le s pestjo lopil po prsih in ramah, da je dodelo po dvorani. Z bliskajočimi očmi so zasledovali tovariši borbo, začudževali od razburjenosti dihi ter pričakovali, da se zdaj, zdaj zgrudi mladi borec s težko rano.

Le Culevrina se je smehljala zaničljivo in včasih zakrčala od navdušenja nad krasno ljubimčevim borbo.

Naslednji je mlademu guapo odšel albatoski nož iz desnice, Manofina mu ga je izbil z levico, in vsa družba je zavrila:

«Eva! Evala! Moister si, Manofina!»

In mladi guapo, ves zasopel in potan, je obstal s povešeno glavo. Nato je pristopil in ponudil Manofini roko: »Junak si! Umetnik brez primeri! Ne boji hud in oprosti mi!»

dostoj odkazali, tako da nuna drugega dela kot pisanje »situacijskih« poročil in pa opravljanje telefonske službe. Telefon brni v podžupanovi pisarni od jutra do večera, svedca na državne stroške. Pa pravilo, da se niti trud ne izplača in da dr. Pfeifferjevi državniški navesti ostajajo le — pobožne želje. Temu primerno funkcionira tudi organizacija radikalov. Na shode naganjajo sedaj iz Maribora dr. Ravnikar, ki ima sicer precej glas, tako da je popolnoma zadostuje za radikalne shode kot je bil pred kratkim oni na Spodnji Poljskavi pri Pragerskem, kjer so imeli osem poslalsalcev. Toda ljudstvo bi hotelo videti in slišati svojega prvaka, podpredsednika dr. Müllerja in g. predsednika, ki pa dostoj sploh še nista nastopila na radikalnih shodih, ter se skromno držita v ozadju.

Razveljavljen radičevski mandat v Djakovu. V soboto se je v Djakovu sestel novozvoljeni občinski svet k seji, da se konstituirajo. 11 občinskih svetnikov Radičeve stranke pa ni hotelo položiti prisige. Radi tega so bili mandati Radičevcev razveljavljeni in bo za vsaki 11 mandatov razpisana nadomestna volitev.

Odmev Markovega protokola v Vojvodini. Objava Markovega protokola je imela posebno jak odmev v Vojvodini, ker je v njem po zahtevi Blaška Radiča določeno, da se imajo vsi vojvodinski Madžari opustiti iz državne službe. Radi tega je nastala močna opozicija vojvodinskih Madžarov proti bunjevaško šokački stranki. Blaško Radič sedaj hiti demantirati, da ta določba ni umešana v protokol po njegovi zahtevi. Izjavil je, da pri sestavi protokola ni sodeloval in ga tudi ni podpisal.

Čudna konfiskacija. Sarajevska »Pravda« je bila zaplenjena zato, ker je na primeren in zaslužen način ožigosala naredbo saobračajnega ministra Velizarja Jankovića, po kateri muslimanski železničarji — ne smejo nositi fesovi! Sicer je trditelj Spahovega lista, da je fes nekaka verska svetinja, bedasta, toda nič manj bedasta ni prepoved ministra. Vrhunec pa tvori konfiskacija članka, ki kritizira to prepoved.

Zanimiva študija. Povodom Radičeve velike razburjenosti radi »zarote proti hrvatskemu narodu« razpravlja »Obzor« o Radičevi osebnosti in navaja nekaj prav zanimivih stvari. Piše o »nervozi« Radiča, ki je izgubil že zaupanje v svoje ožje pristaje in odkriva zaroto, ki so jo zasnovali Pašić, Pribević in frankovci, izvedli pa naj bi jo sami pristaji in prijatelji g. Radiča. V tem gre Radič predaleč, pravi »Obzor«, in ne pozna razmer v Beogradu, zato si je le tako mogel umisliti, da bi Pašić in Pribević utegnili skupaj zasnovati kaj takega. Nadalje: Radič sumniči Hanaovce, čeprav je dr. Horvat sedel v njihovem načelstvu, in vidič, kako se Gagliardi neovirano šetajo okrog, je začel dvomiti o svojih lastnih ljudeh. Vsa sumničenja, strahovanja, klevete in obtožbe pa ustvarjajo dušljivo atmosfero. Radič je s svojimi prenatragni izpadi čisto škodoval lastni stvari. Za nas (začetničarje) — ugotavlja »Obzor« — je uprav tragično, da Radič in seljaška stranka, ki so najmočnejša opora neke hrvatske tem več tudi slovenske(!) ideje in te državne zajednice(!) neprestano sumijo, da so nasprotniki teh idej... »Obzorov« uvidničar je doktor zdravstva. Če bo šlo tako naprej, bo moral Radič kmalu začeti pisati prave in ne le politične diagnoze.

Muslimanski komunike. Centralni odbor JMO objavlja o svoji konferenci posebno izvestje, v katerem se zahvaljuje svojim odborom in pristajem za poštvalnost, obsoja muslimanske »izdajalce« in izreka poslaškemu klubu popolno zaupanje ter posebno odobrava njegov načelni sporazum z Radičem in klerikalci. Radi radikalne prevare zahteva od kluba odločno borbo proti sedanjemu režimu in za avtonomijo, kajti bosanski muslimani so pripravljeni do

Manofina se je dobrodušno nasmehnil in mu stisnil roko. »Tako, zdaj pa končaj obred, da lahko govorim« se je okrenil h glavarju. Mandamiento je potegnil svoje bodalo, ga zapičil v tla in krivil počasi, dokler se ni zlomilo rezilo. To je izročil Manofini in sprejel njegovo bodalo. S tem je bi guapo razrešen vseh pralov in dolžnosti bratovščine. Nato je odvedel glavar guapa še pred sliko bogorodično, pokleknil in govornišledečo prisige, ki jo je Manofina ponavljal:

«Zaklinjam se pri boleših Naše Gospe in pri krvi njenega sina, našega Odršenika, da ne izdam nikdar nikogar in ničesar iz bratovščine Gardunije, da ne postanem nikdar član velikega dimnika (policije) na škodo Gardunije in da ne potegnem nikdar svojega noža proti bivšim tovaršem, azen da se branim. Kakor sem iskreno to prisegel, tako naj mi pomaga Bog in naj me kaznuje, ako prelomim svojo prisigo!»

«Amen!» so se odzvali vsi člani, ki so klečali za njima. Manofina je nato prijel Culevrino okoli pasa in odšel iz dvorane, da se ne vrne nikoli več. «Bratjo,« je dejal glavar, »zadela nas je velika škoda! Odrjam zato delovnečev post na čast Naše Gospe sedmerih zalosti, da nam pošlje vredna naslednika blodnega sina in blodne hčere!»

Manofina je nato prijel Culevrino okoli pasa in odšel iz dvorane, da se ne vrne nikoli več.

«Bratjo,« je dejal glavar, »zadela nas je velika škoda! Odrjam zato delovnečev post na čast Naše Gospe sedmerih zalosti, da nam pošlje vredna naslednika blodnega sina in blodne hčere!»

skrajnosti podpirati njegovo ravnanje. Končno pooblašča poslanski klub, da v skrajnem slučaju zapusti parlament in mu prepusti popolno svobodo o tem koraku.

Občinske volitve v Srbiji ne vzbujajo neobene živahnosti in v volitve se niti ne zapaža, da so občinske volitve pred durmi. Pravilo, da so ljudje popolnoma indiferentni in da bo udeležba minimalna, ker je ljudstvo razočarano radi delovanja narodne skupščine.

Po svetu

Rumunski princ na albanskem prestolu? Iz Bukarešte poročajo, da pride na konference Male oročaje v Sinaji tudi albanski zunanji minister Vangel, ker se hoče albanska vlada v svoji zunanji politiki naslanjati na Malo antonto. Svoje bivanje v Rumuniji pa bo porabil Van gel tudi v to, da sonda na rumunskem dvoru teren, ali bi se dal udeležiti nadrž, ki ga propagira sedanja albanska vlada, naj zasede rumunski prestol najmlajši sin rumunskega kralja, princ Nikolaj.

V Nemčiji ni več komunistov. Tako dandanes radi zatrjujejo nemški podjetniki in kapitalisti. Baš pa poročajo iz Berlina, da se je vršila v nekem tamoznjem predmestju prodaja zastave, katero so petrolejski delavci v Baku poslali nemškemu proletariatu. Tej prodaji je prisostvovalo 75 tisoč ljudi, ki pa niso bili fabrikanti, temveč — komunisti.

Vdova mehiškega cesarja Maksa umira. Na gradu Bonehoute, blizu Brusla, umira nekdanja mehiška cesarica Šarlota, sestra pok. belgijskega kralja Leopolda. Vdova po Maksu Habsburgu, bratu Franca Jožefa, kakor znano, je leta 1866 takratni nadvojvoda Maks (zgradiatelj Miramarja) odšel v Mehiko in se tam boril za mehiški cesarski prestol, dokler ni bil premagan in v Queretaru po vojnem pravu ustreljen. Tudi marsikateri Slovenec je bil v takrat s njim zamaran poskusil svoje srečo. Vdova Maksa je po smrti svojega moža zblaznela. 44 let je živela na gradu Bonehoute, ne da bi ga le enkrat zapustila. Sedaj umira v starosti 83 let. Doživela, čeprav ne domela je še propad cele dinastije in njene moči.

W. Jerusalem. Na Dunaju je pred kratkim umrl znan filozof prof. Wilhelm Jerusalem. Jerusalem je znan tudi pri nas s svojimi študijskimi deli o psihologiji in pedagogiki, posebno s knjigo »Einleitung in die Philosophie«, katero je po vojni nanovo predelal.

Sokolstvo

Bratje. K pogrebu brata Janka Vukosovića se zbiramo danes, v petek, popoldne na Vrtu Narodnega doma. — JSS.

Mariborčani v Split. Na župni sokolski zlet v Split se je odpeljalo večerj toliko Sokolov in Sokolic z nočnim brzovlakom, da so morali priklopiti za nje poseben vagon.

Sport

Službene objave Ljublj. nogomet. podsaveza.

(Iz seje upravnega odbora 18. t. m.) Med časane člane LNP se je sprejel S. K. Korotan v Kranju; tekme s tem klubom so z današnjim dnem zopet dovoljene. — Protest S. K. Primorja proti enomesečni zabresti igre in globi 250 dinarjev ter prošnja za odobritev tekem s L. Vienna F. C. (Dunaj) dne 21. in 22. t. m. se je odstopilo v rešitev JNS-U. Upravni odbor LNP razvema v tej zadevi odklonilo stališče. Dne 15. t. m. objavljeni kazenski sklepi ostanejo v skladu tega do odločitve JNS-a nespremenjeno v veljavi. — S. K. Elan (Novo mesto) se naproša, da naznanj svoj tečaj naslov in da poroča o svojem delovanju. Vse klube LNP se opozarja, da morajo za vsako odigrano tekmo odposlati

na preopisanih evidenčnih tiskovinah poročilo in sestavo moštva (Ljubljanski in kranjski klubi direktno podsavezu, ostali svojim posl. odborom v Mariboru in Celju). Nadalje se obvešča člane, da je na prijavljah v rubriki »stan« navesti vedno stanovanje igralca in ne poklic ter da morajo biti dopisi na podsavez in savez podpisani vedno po predsedniku in tajniku oz. po njihovih namestnikih.

PO v Mariboru se naproša, da položi obračun prvenstvenih tekem pomladne sezone v smislu navodil od 5. marca. — Tajnik I.

K mednarodni kolesarski dirki Maribor-Zagreb, o kateri smo že poročali, se je dosedaj prijavilo čez trideset najboljših dirkačev, vsled česar obeta nudi dirka izredno lep sport.

«Hazona» dirke. Danes, v petek ob pol 20. sestaneč. Udeležba obvezna. Tajnik I.

Motoklab «Slovenija» v Ljubljani razpisuje na dan 29. t. m. I. klubovo hitrostno tekmo na 19. km dolgi progi Glastanj (Kranj), Medvoče (gostilna Bohinec). Start pri km 23.4, cilj pri km 13.4. Stojči start. Propozicije se bodo objavile članom na sestanku pri Mraku 20. t. m. ob 20.15. Vsi člani se pozivljajo, da se tega sestanka polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Odgovor tekme Primorje : Primorje v Ljubljani. S. K. Primorje nam sporoča, da nogometni podsavez ni ugodil klubovi prošnji, da sme klub izrečeni zabristi igre izigrati z dunajsko Vienno, s katero se je bilo Primorje pogodilo že pred zabristo. Primorje je Vienni zato prizojavno odpovedalo. — S svoje strani pripominjamo k temu sporočilu, da nam je večerajšnja vest, da se bo tekma vršila, kasno zvečer sporočil funkcionar »Primorja«, ki je ob času, ko je bila seja LNP, gotovo že končana in bi bil lahko že vedel za njen rezultat, striktno izjavil, da ima Primorje od podsaveza dovoljenje, da odigra tekmo v Vienno klub enomesečni zabristi igre. Ker gre pri tem, ako že ne za direktno mistifikacijo, pa vsaj za skrajno zanikarnost, opozarjamo odbor Primorja na to, more klubu, a tudi sportu samemu le škodovati.

Nogometna reprezentanca Londona je igrala včeraj v Stockholmu, kjer je podlegla tamoznjemu klubu »Hammarby« z 0 : 4 (0 : 2).

Dunajska «Vienna» na Poljskem. Včerajšnja tekma s »Polonijom« v Varšavi je končala 3 : 2 (3 : 1) za Dunajčane.

Rokometna sekcija «Atene» v Ljubljani naznanja, da se sprejemajo nove članice od dnevi treninga, to je v tork in petek popoldne od pol 7. naprej na igrišču Atene.

me ljubljansko in na počitnicah tukaj nahajajoče se učiteljeve, da se udeležijo ob navedeni uri sprejema na postaji in spremila tudi sloer bratske tovaršice in pod Tatro v času njihovega tukašnjega bivanja pri ogledovanju Ljubljane. Vstop na peron prost. — UJU poverjenika Ljubljana.

Jugoslov. napredno akad. društvo «Jadrana» poziva svoje člane, da se kooperativno udeležijo pogreba umlega govornika Vukasovića. Vrši se izpred garnizijske bolnice na kolodvor, danes ob 15. uri. Zbirališče pred bolnico. — Odbor.

P. n. goste zdravilišča Rogaska Slatina opozarjamo na koncert »Ljubljanskega Zvonca«, ki se vrši v soboto dne 21. julija 1923 zvečer ob osmih veliki dvorani Zdraviliškega doma. N. sporedu slovenske umetne in narodne pesmi v slovenskem in mešanem tbor. Vstopnice za koncert in besedilo sklad se dobi v predprodaji v petek in soboto ves dan pri blagajni ob vstopu v dvorano.

Koncert «Ljubljanskega Zvonca» v Laškem. Pevski zbor »Ljubljanskega Zvonca« koncertira v soboto dne 22. julija v dvorani zdravilišča v Laškem. Vstopnice in besedilo sklad se dobe v predprodaji v trgovini g. J. Osolina v Laškem.

Podružnica Jugoslovenske Matice Rakek-Planina priredi veliko vrtno selico z bogatim sporedom pri g. Gnerdu na Uenu v nedeljo dne 22. julija.

Hišni posestnik Ljubljanskega hišnega posestnika davka za leto 1923/24 poudarjamo, da je hišni posestnik v Ljubljani že po teku z dnem 15. julija, se hišni posestnik Ljubljanske, naj si bodo člani ali ne člani društva hišnih posestnikov ponovno opozarjajo, da je društvo preiskrle plačilne naloge za hišno najmarino. N. se dobe v društveni pisarni med običajnimi uradnimi urami. Ker je čas za morebitne pritožbe proti odmeri samo še do konca tega meseca, se hišni posestniki v lastnem interesu vabijo, da vsi brez izjeme pridejo po za nje napravljene plačilne naloge. — Društveni odbor.

Izgubljen se je del zlate tanke verige, ca. 20 cm dolg. Najditelj se naproša, da odda verigo proti nagradi v upravi »Jutra«, Prešernova ulica 54.

V aferi morilca Paskijevića

je zaznamovati velik preokret.

Paskijević je iz zapora iztihotapil pismo na svojo mater, v katerem ji naroča, kako naj priča radi denarja, s katerim je kupil motorni bicikel, in glede denarja, ki je bil najden pri njem pri aretaciji na Reki. Res je P. mati pred sodnikom trdila, da se je njen sin bavil s tihotapljenjem srebra in prodajal kokaina ter da mu je ona dala denar, s katerim si je kupil motorni bicikel. Sodnik je opozoril mater, da ni dolžna pričati proti sinu, ali ako že izpove, mora govoriti resnico, ker bi jo morala dati sicer zapreti. Pripomnil je tudi, da mu je znano, da je imela zveze s sinom v zaporu in da ji je sin pošiljal instrukcije, kako naj priča. Gospa Paskijevićeva je res priznala, da glede denarja ni govorila istine.

Ko je nato sodnik pozval Paskijevića v sobo, je prišlo do dramatičnega prizora. Mati je opomnila sina: »Jaz ti ne morem več pomagati, najbolje je, da vse priznaš.« Paskijević ji je jokuje odgovoril: »Mama, kaj me hočeš, tudi ti uprošasti?« Mati je solzna od gla, ne da bi se od sina poslovila. Paskijević je nato priznal, da je usmrtil najprej Jeličiča, potem pa Kuna, jeta ter oba oropal. Izgleda pa, da tudi to priznanje ni povsem iskreno in da Paskijević roparskega umora ni pripravl sam in tudi ne sam izvršil.

V zvezi z rezultati preiskave so bili včeraj aretirani štirje dijak. Obstoj sumnja, da Paskijević ni bil samo v dja zločinstva v Kraljevski šumi, nego da je vpleten še v razne roparske tave.

Objave

× Pevci ljubljanskih pevskih zborov Udeležite se polnoštevilno pogreba gosp. polkovnika J. Vukasovića Stibila, ki se vrši danes v petek točno ob trideset na tri popoldne izpred garnizijske bolnice na Poljski cesti na glavni kolodvor. Društva naj se pogreba udeležijo z zastavami. Odbor Zveze slov. pevskih društev.

× Československa obec v Ljubljani. V priložnosti zajejdu združenih bratstevsko učitelstva, zveze vse člene k hojn udešati na pfatelsky večerki poradanj v piatek, 20. t. m. o 20 hod. v zahradni restavraci »Zvezlas«.

× Ljubljanske družine, ki imajo svoje na letoviščih opozarjamo, da potrebuje Uduženje jugoslovenskega učitelstva je več prenočišč za kongres dne 6. in 7. avgusta. Prijave sprejema pisarna poverjenstva UJU v Učiteljski tiskarni.

× Ljubljanskemu učitelstvu. Danes popoldne ob 14. uri dospe v Ljubljano skupina slovaškega učitelstva na povrat ku s potovanja po naši državi. Pozivljajo

Kmalu se je pojavil bledo lice Josipovo. Takoj se je razjasnilo Arbuesovo lice. »Pričakujem te, dragi Josip... Slabo se počutim.« »Mar ste slabo spali, vaša milost?« je vprašal lepi frate. s sočutnim glasom. »Dà, noč mi je bila mučna in strašna. Imel sem neumne sanje.« »Na dvorišču stoji siromak, ki je spal se dosti slabše, ker je v najzrejši službi vaše milosti prejel težke rane na telesu in na duši.«

Inkvizitorjeve oči so ježno zableščale, a frater Josip je ponižno nadaljeval:

»Ta siromak je skoraj svoje življenje izgubil za vas, a ko je krvav, skoraj mrtev prihitel pre' vas, ste ga poggnali kakor nečisto žival. Mar nočete niti zdaj poslušati, kako se opravičuje?«

»Za Henriqueza ni opravičenja. Zame je mrtev, in ne gozovi več o njem!«

»Henriquez je prav nočoj zaslužil najvišjo nagrado, je nadaljeval Josip. »Vsi so bili pobiti ali utopjeni, le on se je rešil. Jaz bi ga imenoval za seviljskega gubernatorja.«

»Haha, izvrtna šala! Toda morda se ti samo blede. Morda še nisi trezen od sinoči?«

»Takoji vam dokazem, vaša milost, da sva oba midva popolnoma trezna in pametnejša, nego vsi ostali!« je vztrajal Josip.

»Res sem radoveden.«

»Vi ste Sevilji vzeli gubernatorja grofa Argosa, a mesto brez gubernatorja ne more ostati. V tej brezverski dobi je potrebno, da je gubernator valj človek. A kje najdete vdanejšega, nego je Henriquez, ki je samo zaradi enega dekleta prejel tri sunke z bodali in povrh še malone utonil?«

»Henriquez je niha in za gubernatorja čisto nesposoben!«

»Saj prav zato je najprimernejši kandidat, je nadaljeval Josip. »Dal se vam bo voditi na vrvi in storil bo vse tako kakor mu boste ukazali. Ljudje brez sposobnosti, brez lastne volje in brez lastnega prepričanja, so najboljše služabniki...« Figuro ima vedno se pravilno, če le hoče, pamen je — vse drugo dobi po vas... Verujte, Henriquez bo idealen gubernator seviljski!«

Josip je spravil inkvizitorja v dobro voljo. Grohoten, a hladen smeh je zdaj dolgo sobani. Josip pa je s sladko objestnostjo razvajenega dečka do stavil:

»Ali naj pokličem revčka, da opraviči in vas prosi ponovne milosti?«

»Torej se keza, ker ni izvršil nke za?«

»Ves je kakor mrtev.«

»Torej ga privedi, mali moj Josip!«

Pripravnik je poljubil inkvizitorja roko in odšel.

(Dalje prihodnjik)

Domače vesti

*** Kralj in kraljica na Bledu.** Pokrajinska uprava sporoča: Včeraj ob 8-25 jutraj sta Nj. Vel. kraljica Marija dospelila v Ljubljano ter takoj nadaljevala potovanje na Bled. Na vsaj progi od Ljubljane do Lese je prebivalstvo, ki je, čeprav potovanje kraljevske dvojice ni bilo namenjeno, zvedelo o prihodu, priredilo kraljevski dvojici spontan in prisrčen sprejem. Solska mladina je ob progi čakala na dvorni vlak ter živahno pozdravljala kralja in kraljico. Na Leseh sta kralj in kraljica izstopila. Pozdravila sta jih okrajni glavar dr. Vavpotič, župan občine in mnogobrojno zbrano občinstvo. Kralj se je za prijazen sprejem zahvalil s toplimi besedami ter se nato s kraljico med sprijetjem odotnega prebivalstva in kopaljskih gostov, ki so vzklkali kraljevski dvojici, odpeljal z avtomobilom v grad Suvobor na Bled.

*** Pogreb polkovnika Janka Vukosovića** se vrši danes ob 15. uri v Ljubljani izpred garnizijske bolnice na Zaloški cesti.

*** Prenos kosti vojvode Putnika.** Gledajoč velike zasluge, ki si jih je stekel pokojni vojvoda Putnik v proslah vojnih, je odločila vlada, da se njegovi posmrtni ostanke prenesejo na državne stroške v Beograd.

*** Priveditve ob priliki kongresa jugoslovanskega učiteljstva v Ljubljani.** Običaj je bil ta, da so dosedaj vsa mesta: Beograd, Zagreb in Sarajevo priredila v narodnih gledališčih slavnostne predstave na čast učiteljskim gostom. Ker pada letos kongres izven Srbije, v Ljubljani ne bo gledališke predstave, pač pa se vrše druge prireditve. Dne 5. avgusta zvečer se vrši pozdravni večer na vrtu restavracije Zvezda. Dne 7. avgusta ob 7. zvečer se vrši velika javna telovadba, ki jo priredi Jugoslovanski Sokolski Savez na čast udeležencem kongresa jugoslov. učit. na trgu Tabor. Po končanem sporodu istotam narodna zabava. Dne 7. avgusta ob pol 9. zvečer se vrši v veliki dvorani hotel Union koncert Glasbene Matice na čast udeležencem kongresa. Istega dne se vrši v kino Matice predavanje, ki ga pojasnjujejo skopcišne slike Slovenije in neodrešenega ozemlja. Predavanje priredi Jugoslovanska Matica.

*** Zvišanje dnevnice?** Iz Beograda poročajo, da so radikalni poslanci sklenili zahtevati, da se pred odhodom skupščine na poštice povišajo dnevnice od 180 na 250 Din.

*** Tujci v Dalmaciji.** Iz Dubrovnika poročajo, da je obiskalo v prvem letošnjem polletju Dalmacijo 14.325 oseb iz inozemstva, in sicer v januarju 1780, v februarju 1981, v marcu 3198, v aprilu 2013, v maju 2024 in v juniju 2529.

*** Češkoslovaški profesorji v Nišu.** V Nišu bivata docent pravega vseučilišča dr. Novak in dr. Lasa, docent bruskega vseučilišča. Profesorja sta dospela v naučnih svrhah in proučavata tamošnje okolice v flornem in geološkem pogledu. Iz Niša odpotujeta v Užice. Po končanem raziskovanju zapustita našo državo in odpotujeta še v Bolgarijo in v Turčijo.

*** Oskrba vojaških grobov.** Ministrstvo vojne in mornarice je dovolilo Narodnemu ženskemu savezu, da skrbi za vse vojaške grobove v državi in izven nje. Ženski savez bo organiziral v vseh večjih mestih svoje odbore, ki bodo vršili nadzorstvo in skrb nad vojaškimi grobovi.

*** Število fašistov v Julijski Krajini in Istri.** Na velikem fašistovskem svetu v Rimu se je te dni razpravljalo o številu članov fašistovske organizacije. Po navedenem poročilu imata Julijska Krajina in Istra baje nad 13.000 organiziranih črnosrajnikov.

*** Največja radiografska postaja v naši državi** bo zgrajena letos v Cmilgori na obali Morave pri "Kruševcu". Potrebni material se nabavi na račun reparacij iz Nemčije.

*** Zvišanje poštne pristojbine v ino-temstvo.** Ministrstvo za pošto in brzojav je sklenilo, da se s 1. avgustom povišajo mednarodne pismenske pristojbine, in sicer za pisma v inozemstvo od 2 na 3 dinarje, za dopisnice pa od 1 na 1-50 Din.

*** Razmejitve z Rumunijo.** V Vrhu deluje že dva tedna komisija naših in rumunskih oficirjev, ki določa mejo med obema državama v detaljih. Sedaj komisije je general Kalafatović, šef rumunske komisije pa poveljnik sibinskega kora. Delo gre sedaj gladko izpod rok; izvršile se bodo pri tem tudi neke zamene krajev med nami in Rumunijo.

*** Nova borzna palača v Novem Sadu.** Upravni svet novosadske borze je sklenil, da prične še letos z gradnjo nove monumentalne borzne palače, v kateri bodo razen borze nameščena tudi razna zastopstva za zaščito trgovinskih interesov.

*** Jadranska plovitba pod državno kontrolo.** V sredo je dr. Harlovič kot državni komisar prevzel kontrolo nad društvom Jadranske plovitve.

*** Justifikacija.** Včeraj jutraj so v Osljeku obesili morilca Ivana Pajanka. Obsojbo je izvršil sarajevski krvnik Melkner. Listi poročajo, da je morilec Pajanka takoj potem, ko je amoralno svojega sinovca Sporka, prenesel vse svoje imetje (10 introv zemlje) na

svoji dve hčeri, s katerih eno je ta zvezinski slovec imel, kakor se je šele te dni izvedelo, krvoskrusno razmerje in celo sina.

*** Krvav spopad med Srno in Orjuno v Skoplju.** V Skoplju je prišlo povodom zborovanja srbskega nacionalističnega združenja Srno do krvavega spopada med člani tega združenja in Orjuno. Več oseb je bilo pri tem ranjenih. Policija je napravila red in aretirala nekaj udeležencev.

*** Slovaški učitelji v Ljubljani.** Danes ob 14. pripe na glavni kolodvor skupina slovaških učiteljev, ki se vračajo v domovino z daljšega potovanja po Jugoslaviji. Na kolodvoru sprejmejo goste ljubljanski tovariši, ki se jim gotovo pridruži tudi drugo občinstvo.

*** Strahovito neurje.** Iz Kostanjevice nama brzojavljajo, da je včeraj popoldne ob 2. razsajala nad obino strahovita nevihta. Gosta debela toča je potokla vse pridelke, uničila polja in vinograde ter popolnoma oklestila sadno drevje. Škoda je ogromna.

*** Neurje nad Ljubljano.** Včeraj popoldne se je nad Ljubljano razbescela huda nevihta. Strela je opetovano udarila v razne višje objekte. Med silnim gromom in treskom se je vsula ploha, ki se je polagoma omilila v gost dež. Zvečer in ponoči smo bili v Ljubljani mokri kakor v najlepši jeseni.

*** Mestna dekliska realna gimnazija v Ljubljani.** Zupan dr. Perić je preklisal prepoved sprejemanja učenek v I. razred mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani.

*** Priznanje g. Kamenarovića.** Na obdobje, da je g. Kamenarović skralirani svoj lastni bančni zavod samostalno prisilil, da mu je plačal delnice Terni po 3500 lir, ko so notirale samo 700 lir, na ta način, da si je enostavno dal izplačati ogromni znesek, odgovarja g. Kamenarović v "Poslancu" v "Slovenec": "Ravnatelj K. je leta 1919, ko je bival kot begunec v Marsellu, dal Jadranski banki nalog, da realizira njegove papirje, med njimi tudi delnice Terni in da mu doznači protivrednost. Jadranska banka tega naročila ni mogla izvršiti, ker so bile založene te delnice pri bankah v Italiji. Ravnatelj Kamenarović je seveda (?) s popolno pravico zahteval, da mu banka obračuna te papirje po kurzu onega dne, ko je od nje dobila nalog, da jih realizira." K tej enostranski izjavi samo dostavljamo, da našo informacijo v popolni meri potrjuje. O krivdi ali nekrivdi banke je pač razsodil g. K. sam ...

*** Srbski turisti v Sloveniji.** Srbsko planinsko društvo priredi, kakor smo že poročali, od 21. do 29. julija svoj prvi oficijelni skupni izlet v naše planine. Izbrali so si Savinjske alpe s sledečim programom: 23. t. m. ob 13-16 prihod v Celje, ob 15-30 odhod iz Celja v vlakom do Rečice ob Paki, odtod takoj z vozom v Luče (prenočišče). Dne 23. julija jutraj: en del partije iz Luče mimo Planinca v Korošico, drugi del peš do Rogovca in skozi Robanov kot v Korošico (prenočišče). Nadaljnja smer izleta: Planjava - Kamniška koča - Frisaufov dom - Turški žleb - Skuta - Čokova koča - Grinovec - Kamniška Bistrica - Kamnik - Ljubljana. Zelimo, da se pridruži našim bratcem gostom iz Srbije tudi mnogo naših planink in planincev ter jim napravijo bivanje po naših planinah čim prijetnejše, da si jih stalno pridobimo za naše planine in privabimo potom njih tudi iz Srbije vedno več novih prijateljev naših planin.

*** Belgijski konzulat v Ljubljani.** Kakor nam poročajo, je belgijski konzulat v Ljubljani že popolnoma instaliran in se nahajajo njegovi uradni prostori v pisarni Ljubljanskega veleposlana ob Gosposvetski cesti.

*** Dr. Ribar odvetnik v Beogradu.** Kakor poročajo beogradske listi je prenesel bivši predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar svojo odvetniško pisarno iz Virovitice v Beograd.

*** Sedeslet let duhoven.** Dosluženi profesor g. dr. Leopold Gregorec, kanonik pri Novi cerkvi blizu Celja je 17. t. m. obhajal šestdesetletno duhovništvo. Jubilant, ki je bil pred leti državni poslanec, je najstarejši duhovnik v mariborski škofiji.

*** Imenovanja v državni službi.** Pri gradbeni direkciji v Ljubljani so imenovani: Ciril Pirč, Walter Ahlfeld in Fran Ruch za inženjerje 7. činovnega razreda, Leon Mencinger, Ivan Marek in Josip Otahal pa za inženjerje 8. činovnega razreda. — Pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani je imenovan za kontrolorja 1. razreda Miloš Katič, doslej kontrolor pri ministertvu za pošto in telegraf.

*** Himen.** Prošlo nedeljo sta se poročila dva orožniška kaplana orožniške postaje v Zireh: Franc Vršec z gospićno Leopoldo Istančić iz Dobruške in Anton Puhar z gospićno Ivano Kristan. Bilo srečno!

*** Celjska «Orjuna»** je dala plakativati svoj čas neke letake, ki jih je policija zasegla, državno pravdnistvo pa je obtožilo takratnega predsednika krajevne organizacije g. Vek. Finčgarja radi pregreška po § 23. tisk. zakona. Okrajno sodišče je izreko oprostilo razsodbo, ki je bila vsled vzklka državnega pravdnistva tudi pri okrajnem sodišču dne 17. t. m. potrjena. Člen 13. ustave namreč dovoljuje prosto kolportžo.

*** Smola g. Kührja.** Iz Maribora nam poročajo: Ob času skupščinskih volitev sta kandidirala v Prekmurju demokrat Stefan Kühr in radikalec Marko Benko. Kühr se je prelevil pozneje v radikala in je pri tej priliki naročil Benko, naj ta ljudstvo pove, da bi tudi on (Kühr) kandidiral za radikalec. Rečeno, storjeno. Benko je obvestil ljudstvo po lepahih, da Kühr ni več demokrat, temveč radikalec. Dan pred volitvami, t. j. 17. marca je pa Kühr izjavil ravno tako po lepahih, da ni res, da bi šel k radikalcem, temveč da si je Benko to sam izmislil ter da je to njegovo dejanje nelojavstvo. Benko je tožil Kührja in ta je bil obsojen na tri dni zapora. Kühr pa je vložil vzklce ter se obenem poravnal z Benkom in Kühr bi bil tudi oproščen, toda državni pravdnik je zahteval, da se Kühr obsoji po § 6. volilnega zakona. In res, pri vzklci obsojen v Mariboru 17. t. m. je bil Stefan Kühr spoznan krivim ter obsojen na 5000 dinarjev denarne kazni.

*** Znižane cene beogradskega občinskega moka.** Beogradska občina prodaja prebivalstvu moko in je sedaj sklenila znižati ceno mularice na 6 dinarjev, krušni moki pa na 4.90 Din na kilogram. V Ljubljani moka ni tako poceni.

*** St. Vid pri Stični.** Z ozirom na našo vest v «Jutru» od 15. t. m. nam g. učitelj Jevnikar piše, da se ne boji narodne himne in ne «Bože pravde», temveč da otroci že več let pod njegovim vodstvom pri vseh službah božjih ob narodnih praznikih pojo to himno.

*** Blamaža mestnih gasilcev.** Pišejo nam: Jutrovo stvarno poročilo o nedeljski gasilski vaji je zadelo v živo našega ljubeznivega «branddirektorja» in njegove protoktorje. Ker smo poročali čisto in golo resnico, na katero «strokovnjak» ne ve odgovora, se je spomnil Talijana pod vislicami ter se zatekel v uresničevno «Slovenca». Njegovi dovpti dokazujejo, da bo polagoma dorastel Bolitavemu Pepetu in postal tudi pravi «branddirektor», ker je po enoletnem gasilskem študiju prišel že do nočnih čuvajev in vodnih škafov. To bi bil moral «strokovnjak» razodeti pred nedeljsko vajo, kajti potem bi si bila javnost ustvarila popolnoma drugačno sodbo o gasilski vaji, kakor si jo je tako, ko je videla v «branddirektorju» že resničnega in najmodernejšega gasilskega umetnika. Verjamemo, da prizadeti gospodi naše stvarno poročilo ni bilo po godu. Sicer so pa stvarno sodbo v ostrejšem tonu lahko čuli iz ust davkoplačevalcev že v nedeljo pri vaji sami. Javnost jih je sodila in obsodila in to jih boli.

*** Strela na Vel. Planini.** Na Vel. Planini pri Kamniku je v sredo 18. t. m. pop. med nevihto strela posestnikom iz Stranj ubila 4 goveda in 1 prašiča.

*** Požar v neurju.** Med velikanskim nalivom in nevihti, ki je divjala v sredo popoldne v mariborski okolici, je zadel strela na Zgornji Poljski pri Pragerskem v uto gospe Emilije Kartin. Uta, v kateri je bilo spravljenih 24 vozov sena, je bila hipoma v plamenu, ki je razsvetljeval vse pujsko polje. Na lice mesta je sicer prihitela spodnjepolskavska požarna bramba, toda ogenj je zajel takoj vse seno, da ni bilo mogoče ničesar več rešiti. Med silnim gromom in bliskom so švigali plameni v temno nebo, s katerega je lilo kot iz vedra.

*** Morski pes pred Sušakom.** Pristanisko poglavarstvo na Sušaku razglašalo, da je poveljnik motornega čolna «Drago» med Martinščico in Sušakom opazil morskega psa, dolgega približno 8 metrov.

*** Najden utopljenec.** V bližini Kobujevega lesnega skladišča v Ljubljani so potegnili iz Ljubljanske trupe približno 27 let starega moža. Truplo je že nekoliko dni ležalo v vodi. Identitete utopljenca doslej niso mogli ugotoviti.

*** Samomor glumca Vučkovića.** Na savski obali pri Zagrebu so našli mrtvo truplo mladega moža. Dognalo se je, da je to 22letni učenec «Glumačke škole» Luka Vučković. Ker ni mogel dobiti angažmana in se je nahajal v težkih gnetnih razmerah, je šel prostovoljno v smrt. Šel se je kopat v Savo ter je z višine več metrov namenoma skočil v vodo tako, da si je na skali razbil lobanjo.

*** Velika tatvina v Westnovi tovarni v Celju.** Kakor smo že poročali, je izginila zadnji čas iz Westnove tovarne v Gaberju velika množina emajlske posode. Kakor se je sedaj ugotovilo, so pokradli zaposleni delavci cele vozove blaga in po okraju otvorili naravnost konkurenčno trgovino. Doslej je že osem takih ptičkov pod ključem.

*** Zestrupljenje z gobami.** V Mariboru sta se včeraj zestrupili dve ženski s strupenimi gobami, ki sta jih kupili na trgu. Prepeljali so ju v bolnico. Krivda leži predvsem na mariborskem tržnem nadzorstvu, ki ga sploh ni, oziroma ga formalno opravlja neki mežnar iz Hoč.

*** Pogreb dravskih žrtev.** Zupnika Volčiča iz Brezna, ki je utonil v Dravi, bodo pokopali danes, v petek popoldne in ne v soboto, kakor je bilo včeraj pomotoma javljeno.

*** Zdravo in lepo zobovje** se doseže le pri stalni uporabi «Ito» paste. Dobiya se povsod. Glavna zaloga: drogerija «Adria», Ljubljana, Selenburgova ulica. — 112

*** Bistra, kristalno čista voda.** Planinski zrak in skrbna priprava napravijo «Pekate» to, kar so: za pravo delikateso. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo. — 126

Gospodarsko

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza (19. t. m.) Pšenica: baška, 77 — 78 kg, ponudba 410; baška nova, 80 kg, 2 vagona 380; baška nova, 78 — 79 kg, 3 vagoni 377 — 380; baška nova, 79 — 80 kg, 2 odst., za 15. avgusta, 5 vagonov 377.5; baška nova, 78 kg, 2 odst. prinesli, 5 vagonov 380; baška nova, 78 — 79 kg, 2 odst., 25 odst. kasa, za avgust, 10 vagonov 377.5; banatska nova, 1 odst., postavno Zenta, 2 vagona 380. Ječmen: baški, 64 — 65 kg, 1 vagon 295; baški, 67 — 68 kg, 1 vagon 300; baški, 62 — 63 kg, 2 vagona 273. Oves: baški, ponudba 315. Turščica: baška, 22 vagonov 302.5 — 305; banatska, 2 vagona 300; banatska, postavno Zenta, 1 vagon 302. Moka: baška «0», 2 vagona 642 — 650; «2», ponudba 615; «5», ponudba 540; «6», 2.5 vagona 475 — 480; «7», ponudba 415, «6.5», 1 vagon 430. Otrobi: baški v papirnatih vrečah, 2 vagona 150; isti v jutlnih vrečah, za avgust, september, 10 vagonov 150. Tendence popustljiva.

Beogradska blagovna borza (19. t. m.) Pšenica: nova, 78 — 79 kg, 2 — 3 odst., franko Beograd, ponudba 370; povpraševanje 360. Turščica: pariteta Smederevo, ponudba 320. Češplje: za oktober, garnitura, franko Klenak, povpraševanje 340; češplje «95/100», za oktober, franko šlep, Šabac, povpraševanje 213.

Dunajski žitni trg (18. t. m.) Povolne vesti o žetvi so oslabile tendenco. Cene: pšenica srbijska nova po 447.5 — 450 Din, stara po 350.000 — 365.000 aK, ječmen novi slovaški po 130 Kč postavno Passau in 132 Kč postavno Regensburg, oves 295.000 — 305.000 aK, moka «0» madžarska po 530.000 — 550.000 aK.

Budimpeštanski žitni trg (18. t. m.) Cene v tisočih mK: pšenica s Poljske I. 42 — 42.5, II. 41.5 — 42, rž 27.5 — 28, oves 43.5 — 44, turščica 35 — 36, otrobi 19.5 — 20, nova pšenica 40.5 — 41. Cene padajo.

Dunajski žitni trg (19. t. m.) Dogon 1356 glav; od tega jih je 9 domačega izvora, 107 madžarskega, 450 jugoslovanskega, 407 rumunskega. Cene za kg žive teže v tisočih aK: volji 95 — 150 krave 95 — 140, mršava živina 60 — 90. Cene so poskočile za 1000 do 1500 aK. — Dogon svinj 3090 komadov. Cene za kg žive teže v tisočih aK: debele 205 — 220, mršave 230 — 250. Cene poskočile za 500 aK pri kg.

Dunajska lesna borza (18. t. m.) Kupčila v splošnem počiva. Zabeležiti je le eno eksekutivno prodajo, in sicer drva za kurjavo, mehka, suha, po 3 milijone 750. tisoč aK ab Dunaj. Nekatere ponudbe so bile: bukova polena iz leta 1922, po 3,050.000 aK ab Marchegg, jelševa polena, suha mešana, po 2,600.000 aK ab Marchegg; od listničastega rezanega materiala: bela bukev, slovaška 26/100 mm, po 1,300.000 aK Dunaj, od listničastih oblikovcev: jelša, ob 25 cm navzgor, po 550.000 aK Dunaj.

= K običnemu zboru Jadranske banke v Trstu smo prejeli od našega rednega tržškega dopisnika to-le pojasnilo: Predloga, da se izvoli odbor delničarjev, ki naj bi preiskali stanje banke, ni stavil dr. Slavik, temveč g. Mihelčič. Pridružili so se mu gg. dr. Abram, dr. Slavik in Kosovič. Ko je dr. Ara izjavil, da bi odgoditev običnega zbora, predlagana od g. Supila, imela za posledico otvoritev konkurza, se je dr. Slavik izrekel proti Supilovemu predlogu. — Kar se tiče obljube, da dobi vsaka izgubljena delnica nekaj odškodnine in sicer eno delnico beogradske Jadranske banke, je stvar ta: Res se o tem ni nič sklenilo in se ni ome nilo, da bo to odškodnina utrpela Jadranska banka Beograd. Poročilo O. Kamenarovića je govorilo o nekem «grupu jugoslavov», ki bo prevzel to jamstvo (Op. ured.: Tačas je ta grupo jugoslavov, ki je prej taval v neobvezni megli, pod pritiskom javnega mnenja prilgel na dan v obliki iserustave izjave uprave sveta Jadranske banke Beograd). Obični zbor o tej izjavi ni mogel drugega sklepati, kakor da je v zvezi na znanje, kar pa v formulirane njegove zaključke ni bilo uvrščeno. Temu pojasnilu, ki ga radi objavljamo, dostavljamo le to, da nam ni umljivo, zakaj se je za obliž opeharjenim delničarjem uporabila ta eksotična forma, da skrahirana banka sega v žep svoje sestre. Izgleda, da je 100odst. odpis bil pretiran z umetno bilanco, samo da se nebi delničarji izbaenejo; kajti ako je bil nominalno 200 lir, našel pa se je fond, da se ena delnica Jadranske Beograd (t. j. tačas 25 lir), že to samo tvori 7 in pol odst.

= Težkoče Balkanske banke v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo, da je upravni odbor Balkanske banke razglasil, da se izjavlja popolnoma solidarnim s poslovanjem svoje direkcije, in je že na pristojnem mestu dal na znanje, da njegovi

člani z vso svojo zasebno imovino garantirajo za vse banke obveznosti.

= Nelstinite vesti o Kranjski industriji železa. Kakor doznavamo, so vesti dunajskega časopisa o interesni skupnosti Alpinske montanske družbe a Kranjsko industrijo železa brez vsake podlage. Očividno je, da so bile te vesti z gotovim namenom lansirane v javnost.

= Uspehi žetve pšenice v Vojvodini. Iz Novega Sada poročajo: Po poslednjih poročilih je žetev v Vojvodini uspeša zelo dobro. V Baški je dala pšenica preko 12 q na oralu, v Banatu je rezultat nekaj slabši, to je 8 do 9 q na oralu. Pšenica je zelo dobre kakovosti in je teška 70 do 80 kg.

= Zlati nadavek uvoznih carin se ne povisja. Na zadnevne vesti, ki so se širile med trgovskimi krogi, poročajo iz Beograda, da se nikakor ne namerava povisati zlati nadavek uvoznih carin.

= Ljubljanski veliki sejem. Prijavni rok za udeležbo na III. Ljubljanskem vzorčnem velikem sejmu se zaključuje dne 24. julija, nakar se prične z razdeljevanjem prostorov. Koncem julija se začnejo razpoložljati načrti o dodeljenem prostoru. Po zaključku prijavnega roka se bodo vpoštevale nove prijave samo še po razpoložljivem prostoru. Kupci iz vseh krajev se še danes številno priklajajo k udeležbi, ki bo letos gotovo velika. Vsi industrije, trgovci in obrtniki, vpoljite takoj prijavnico, da se vam rezervira prostor. Kapljiki uspehi so letos zagurani.

= Železniška proga Maribor-Osljek. Beograd. Na seji osljske trgovinske in obrtne zbornice, ki se je vršila v soboto se je razpravljalo tudi o gradnji železniške proge Koprivnica-Varaždin. S to progo bi bil Osljek direktno zvezan z Mariborom in Maribor preko Osljeka direktno z Beogradom.

= Povpraševanje jugoslovanskih firm po češkoslovaškem lesu? Košički strokovni list «Carpathia» poroča, da se Jugoslavija v zadnjem času intenzivno zanimala za češkoslovaški les, številne jugoslovanske firme da povprašujejo po češkoslovaških oblikovcih in rezanem materialu. Ta vest se čuje prav neverjetno, ker je v naši državi vendar vseh vrst in kakovosti lesa na razpolago in je naš les eden glavnih izvoznih predmetov naše države.

= Trgovinska konvencija med našo državo in Poljsko. Iz Beograda poročajo: Podpisan je ukaz, s katerim se narodni skupščini predlaga v odobrenje trgovinska konvencija med našo državo in Poljsko.

= Izgledi na izvoz sena. Po podatkih poljedelskega ministertva znaša letošnji pridelek sena v naši državi 25 milijonov q. Ceni se, da se bo od te množine moglo izvoziti 10 milijonov q.

= Nov premogovnik se je otvoril v okolici Bišje Palanke.

Domače borze

19. julija.

ZAGREB. Poslovanje v efektihi dalje živahno. Za bančne vrednosti je bilo danes sicer nekaj manj zanimanja nego včeraj. V devizah promet ni bil baš velik, a tendenca je bila nekaj čvrstejša. Tečajni so se neznatno okrepili. Dinar je na zunanjih tržiščih razen v Curihu prilično stalen. Notirale so devize: Amsterdam 3690—3725, Dunaj 0.132 do 0.13275, Berlin 0.0325—0.0335, Bruselj 460—465, Budimpešta 0.96—0.99, Bukarešta 0—48.5, Italija 406—409, London ček 434.5—435.5, Newyork ček 94—94.5, Pariz 552.5—557.5, Praga 283.5—284.5, Svica 1647.5—1652.5, Varšava 0.0775 do 0.0825; valute: dolar 92.75—93.25, avstr. krona 0.1335—0, belgijski franki 425 do 435, češkoslovaške krona 279—281, 20 kronske zlatnik 360—0, francoski franki 0—555, madžarske krona 0—0.90, napoleonori 0—360, leji 42—45, švicarski fr 1635—1640; efekti: Jugoslavenska 160 do 170, Ljubljanska kreditna 225—230, Prastediona 1190—1200, Slavenska 111 do 116, Banka i štediona za Primorje 1 do 125, Trbovlejska premogokopna d. d. 1150—1200.

BEograd. Sprememb v deviznih tečajih ni bilo veliko. Blaga dovolj za vse devize razen za Newyork. Narodna banka je slabo intervenirala. Notirale so devize: London 436—437, Pariz 552 do 554, Newyork 94.5—95, Zeneva 1647.5—1650, Milan povpraševanje 406.5, Solun ponudba 248, Praga 284.5—285, Berlin 0.031—0.032, Dunaj 0.1323 do 0.1325, Bukarešta 47.75—48.25, Budimpešta 0.90—1, Sofija ponudba 87, Amsterdam 3700—3750, Bruselj 450—460; valute: francoski franki 550—552, leji 46.5 do 47.5, madžarske krona 0.80—0.90, levi 80—84.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 19. julija 1923

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	759.7	18.6	brezvetra	jasno	2.0
Ljubljana .	14.	759.3	22.0	vzhod	dež	—
Ljubljana .	21.	765.1	15.5	—	—	—
Ljubljana .	7.	760.2	23.0	brezvetra	jasno	—
Zagreb .	7.	760.1	22.0	—	—	—
Dunaj .	7.	761.0	17.0	zapad	dež	10.0
Praga .	7.	762.7	17.0	sev. zap.	oblačno	3.0
Inom ost .	7.	763.8	16.0	brezvetra	—	23.0

V Ljubljani barometer višji, temper. nižja. Sonce vzhaja ob 4.25, zahaja ob 19.47

Oprto pismo*

Prej. gg. dekanu Zabretu, občinskemu odborniku, članu krajnega in okrajnega sveta občinskemu odborniku Samu, profesorju škof. zavodov v St. Vidu.

Krajni šolski svet v St. Vidu je na svoji 17. julija 1923. seji sklenil prečistiti sporediti sledeče:

Seznanjena osnovna šola v St. Vidu ima preko petsto šolobveznih otrok. Šolska obveznost traja osem let.

Talentinan in pridni otroci more v petih letih zadostiti osnovnim ljudskim razredom in potem preiti v prvi meščanski razred, da do svojega 14. leta fakultetno obvlada meščansko šolo, nakar si voli svoj poklic, namesto da bi tratil čas v ponavljalni šoli.

Premotnejši starši si pomagajo s tem, da pošiljajo svoje otroke v meščanske in višje šole drugam, marsikateri pa teh stroškov ne zmore in mora svojega otroka izključiti od izobrazbe in istega za vse življenje oporiti blagostanja, ki sta si ga — mimogrede omenjeno — tudi prečistila gospoda pridobila le potem izobrazbe.

Učiteljski zbor v St. Vidu tudi uvideva položaj v naši šoli in prosi vsaj za sedmi razred ljudske šole, da odpravi po hujševanje mladine v dobi med 12. in 14. l. starosti.

V odgled takim razmeram se krajni šol. svet trudi uvesti z letoknjim šol. letom prvi razred meščanske šole.

Dani so vsi pogoji:

1.) na razpolago so potrebne učne sode;

2.) prigraden je zadostno število učencev in učenec, ki so s dobrim uspehom dokončali šest. oziroma peti razred osnovne šole.

3.) višja šolska oblast nam je zagotovila učne moči in otvoritev meščanske šole v St. Vidu s tekočim šolskim letom.

Na ustanovitvi meščanske šole so v prvi vrsti zainteresirani starši onih otrok, ki so dovršili z dobrim uspehom šest. oziroma peti razred osnovne šole, pa jih ljubljanske meščanske šole ne morejo sprejeti zaradi prenatrpanosti razredov, starši pa nimajo sredstev, da bi pošiljali čedo v oddaljene šole ali internate. Naj je treba za otroke, ki gre drugam v šolo mesečno pet do 600 Din.

Edini strošek na račun šolske občine je prekrita učil. katera znaša za prvo leto okroglo 7000 Din. Ta znesek ima prekriti šolska občina in istega staviti v občinski proračun.

Imamo vsolane dve politični občini: St. Vid in Zgornjo Šiško. Občina St. Vid pride v poštev z okroglo dvestotinskim prispevkom, to je do 5000 Din. občina Zg. Šiška z eno tretjino.

Pri tozadnjih odborovih sejah je občina Zg. Šiška enoglasno pristala na prispevek, glasovali so ranj tudi naši pristniki. V St. Vidu pa je občinski odbor s strankarskim klubom, katerega pristaja in voditelj sta Vidva, prečistila gospoda, glasovali proti sprejetju proračuna učil. za meščansko šolo, z dvema našima glasovoma večine in preprečili sprejetje kritja proračuna meščanske šole za prihodnje leto.

Krajni šol. svet in vsa poštena javnost pridvsem tudi starši prizadetih otrok se čudijo Vajnemu nastopu, zato hočemo še enkrat predložiti občini St. Vid v odobritev gori imenovani prispevek za učila meščanske šole.

Dodita prečistita gospoda uverjena, da z glasovanjem za ta predlog zadostita plemeniti dolžnosti in pripomočeta naši čedi, da se more izobraziti ter starešem otroku, da jih v danih razmerah zamorejo v domačem krogu ceno vzgojiti. Zadostila bosta pa tudi svoji vesti.

Prečistita gospoda! Kadar prihajata iz cerkve, kjer darujeta sveto nekrvavo daritev ozirita se na prošnje naše stare šolarke šole, kjer vidita krasen Kristov rek »Pustite otročiče k meni«. Vajin prednik pokojni Blaž Potočnik je želel otrokom šole izobrazbe. Vidva pa jo hočeta zabraniti?

Krajni šol. svet je storil vse, da se meščanska šola z letošnjim šolskim letom otvori, le od Vaju prečistitih je sedaj odvisno, ali se ta naša važna kulturna pridobitev ugradi ali — razdere!

St. Vid pri Ljubljani, 17. julija 1923.

Krajni šolski svet.

Navzoči:

Jelencnik, Matjan, Goljar, Košar, Šusteršič.

* Za vsebino uredništvo ni odgovorno.

Pisalni stroji ita.

Meščanska delavnica (popravilnica)

LJUBLJANA
Šelenburgova ulica 6/1.
I. BARAČA.

Pozor!

Kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Pridem tudi na dom.
Martin Dramé
Ljubljana, St. Jakoba nabrežje šte. 29.

Sprejme se

sladničarski pomočnik

strojno mehan. oddelku na keksu. Ponudbe s prepisi izpričeval je poslati na tvornico keksov A. Vidio, Jesenice, Gorenjsko.

Ključavničarskega mojstra

kateremu so docela poverjena vsa dela pri strojih in kotlih
Išče kemična tovarna.

Prosilec mora biti več slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe s prepisi izpričeval kakor tudi zahtevki glede plače naj se naslovijo pod šte. „Za-250“ na anončno ekspedicijo „PUBLICITAS“, d. d., Zagreb, Gunduličeva ulica 11. 3909

Išče se

poštena in pridna trafikantinja

v računstvu izurjena, s trgovskim tečajem in ako mogoče z večletno prakso v speceriji ali galanteriji itd.

Glavna zaloga tobaka v Kranju.

Vzhodno-evropsko trgovsko delniško društvo

tehnični oddelek

Sremska 14 (Telefon 27-55)

nudi iz svoje zaloge v Beogradu:

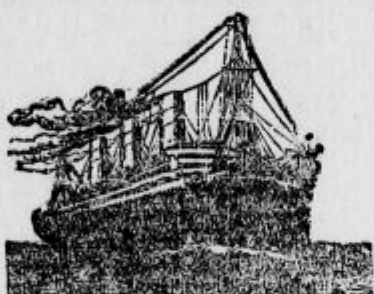
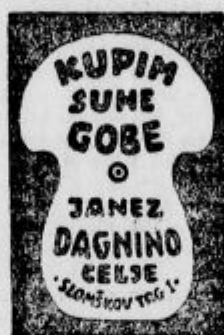
1.) Tovorne avtomobile, znamke Nash Quod. 40 H. P. s štirimi cilindri, vsa štiri kolesa premika motor s pomočjo kardanske zveze, teža tovora tri tone. Nenadomestni avtomobili za transport po slabih potih.

2.) Sonlandin, patentirano sredstvo, daje 32 % ekonomije v potrošku bencina, popolnoma neškodljivo za motor. Zelo važno in koristno za lastnike avtomobilov in bencinskih motorjev.

Stanovanje

obstoječe iz sobe in kuhinje, za družino brez otrok za kratek čas v Šiški ali neposredni bližini se išče pod šifro „Dobra nagrada“ na ALOMA COMPANY, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. 3914

Najboljši slovenski dnevnik je „Jutro“!

Hamburg-Amerika Linija
in
United American Lines Inc.

Filijalka

Simon Rmetec, Ljubljana

Kolodvorska ulica šte. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne liste.

Odhod iz Ljubljane vsaki teden.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

J. G. Drašković

ZAGREB „B“ Cesta pri državnem kolodvoru ZAGREB

Podružnice: Beograd, Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Gj. Irošević, Karlovska cesta 180. — Split: Ante Buić, Diklecijanova obala 13. — Gruž: Ivo Lovričević. — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Vol. Božkerék: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4.

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik

TRGOVSKE ADRESE

UREJENJE PO STROKAM
IZ VSEH KRAJEV JUGO-
SLAVIJE IN INOZEMITVA

:: ZAJAMČENO PRAVILNE ::

OSKRBI TOČNO IN PO
IZ ZMERNIH CENAM ::

ALOMA COMPANY

ANONČNA IN REKLAMNA D. Z O. Z.

CENTRALA LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 3

BEOGRAD PODRUŽNICA
SREMSKA ULICA 9

Mali oglasi

stanje s državnim davkom na imovina vrad do 20 besedi Din 8—, vsa sedemdeset besedi 50 par. — Plača se vedno naprej šikha tudi v znameniti, ita vprašanja odgovorja upravn. le, ako je vprašanje priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

Stavbe

TRGOVSKI POMOČNIK
vojaščin prost, išče mesta v trgovini specerije, delikatese ali mešanega blaga. Reflektira tudi na mesto skladiščnika. — Ponudbe sprejema in naslov pove upr. „Jutra“ pod „Za-naslov pomočnik“. 6328

TRGOVSKI POMOČNIK
mlad, agilen, več mešane stroke, želi menjati sedanje mesto. Naslov pove upr. „Jutra“ pod šifro „Agilna moč“. 6309

GOSPA 6363
(vojna vdova) srednje starosti, želi vstopiti kot gospodinja pri boljši družini. Cenj. ponudbe pod „Vojna vdova“ na podr. „Jutra“. Celje.

ZOBOTEHNIK
izkušen v delih s kavečkom in zlatom, dela tudi operativno, išče namestitev za takoj. Naslov v upravi „Jutra“. 6359

SLUŽBO KNJIGOVODJE
išče mladenič, izkušen v mešanih strokih, z znanjem knjigovodstva in drugih pisarniških poslov. Sprejema tudi mesto računovodje ali skladiščnika. — Ponudbe pod „Sposoben“ na upravnstvo „Jutra“. 6354

POTNIK 6382
se išče za neko tvornico blizu Ljubljane, ki bi poleg svojega prevzela se neke vrste dobro vpeljanega predmeta. Prednost imajo oni, ki potujejo po Češkem. Ponudbe je vpsolati na upr. „Jutra“ pod „Potnik“. 6376

CEDEN FANT
za vsa domača dela, se sprejme takoj. Vpraša se: gostilna 6, Dunajska cesta. 6376

KONTORISTINJA
samostojna, slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojopiska in stenografinja, se takoj sprejme za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolventinje slovenske trgovske šole, oziroma zmogljive moči z daljšo prakso. Naslov pove upr. „Jutra“. 6372

TEKAC 6377
zanesljiv, se takoj sprejme. Predstaviti se: Resljeva cesta 13/1. levo.

LOVSKI PES 6382
samica, 6 mesecev star, na prodaj. Volkavrh. Kolodvorska ulica 11/II.

MEYERS KONVERSATIONS-LEKSIKON
šesto predelano veliko izdajo, kompletno delo, v polusjajni vezani, takoj prodam. — Ponudbe na Ivana Potrato, Jesenice, Gor. 6367

HLADILNI STROJ
(Kühlmachine) nov, komplet, amoniakkompressor, se v Mariboru ugodno prodaja. Pojasnila daje Oglasni zavod Fran. Vorsič, Maribor. 6284

KOLO 6368
dobro ohranjeno, moško, znamka „Kinta“, kupljeno pred vojno in malo rabljeno, pnevmatika nova, se prodaja. Cena po dogovoru. Vprašati je na poštni predal št. 5. Metlika.

AJDA BANATSKA

Razprodaja na vreče in vagoni M. Blieč, Dunajska cesta 33 po najnižjih dnevnih cenah. 6392

KDOR RABI 6285
7% državno investicijsko posojilo za kavčijo ali kaj sličnega, ga prodam po kurzu Din 100:80, Naslov pove upr. „Jutra“.

7% DRZAVNO POSOJILO
(12.500 Din) se pod zelo ugodnimi pogoji prodaja. — Naslov se poišče v upr. „Jutra“. 6368

Kupim

PSA 6387
špica ali fokska, čiste krvi, starejša do 1 leta, kupim. Kdor prodaja, naj se javi na naslov: Rustanovič, Koroska Bela, Javornik.

Pospeviti

POSESTVO NAPRODAJ
v izmeri 5 oravov zemlje, njave, travnika in sadonovnika. Hlisa in gospodarsko poslojpe, vse v dobrem stanju, ob okrajni cesti, 20 minut od kolodvora St. Jurij. Cena se izve pri Anton Leskovec, St. Jurij ob juž. železnici 34. 6299

ENONADSTROPNO HISO
na prometnem kraju, električna razsvetljava in pitna voda v hiši, prodam. Cena po dogovoru. Naslov se poišče v upr. „Jutra“. 6388

PRIMORCI, AMERIKANCI, POZOR!

Dobitkonošno posetstvo, dve vinčarije, gosposka hiša, vinograd, sadonovnik, njive, travniki, ob glavni cesti pri Mariboru, se prodaja. Na posetstvu lahko živijo poleg vinčarja dve večji obitelji. Vprašati: M. S. Maribor, Grajski trg 2. 6352

POSESTVO
malo, vinogradsko, hiša zidana, z opako krita, blizu Maribora se prodaja. Vpraša se pri posetstniku: Maribor, Meljska cesta 59. 6353

Gostilno

GOSTILNO 6337
na prometnem kraju, vrtne in najem in polji kavčije zakonski par brez otrok. Mož je obrtnik. Naslov v upr. „Jutra“.

KUPIM BRIVNICO

ali lokal, ali zamenjam stanovanje v Celju z dobrodoščo brivnico. Posredovanje plačam. Naslov: Odvetnik Rakun, Celje. 6233

VELIKA GOSTILNA

z velikim dvoriščem, krasne kleti, veliki salon, čez 2000 kvadratnih metrov notranjega prostora, za vsako obrt ali tovarno pripraven, se zaradi boleznih za 10 milijonov kron prodaja. Pismene ponudbe pod „Deset milijonov“ na podr. „Jutra“, Maribor. 6161

PISARNA

in skladišče v bližini glavne ali državne kolodvora se išče. Naslov pove upr. „Jutra“.

LOKAL

na prometnem kraju, se prodaja z inventarjem in stanovanjem, s pohištvo ali brez. Proda se dobro ohranjeno moško kolo in harmonika, Maribor, Koroska cesta 90. Pire.

Stanovanje

STANOVANJE
zamenjam s dvema sobama in kuhinjo na prometnem kraju v Trbovljah, posebno pripravna za obrtnike, z anakim stanovanjem v kakem trgu ali večjem kraju. Naslov pove upr. „Jutra“. 6291

MEBLOVANO SOBO
lepo, zračno, svetlo, iz inženjerja s soprogom brez otrok. Ponudbe na upr. „Jutra“. 6292

OPREMLJENO SOBO
v sredini mesta, s posebnim vzhodom, po možnosti hrano, išče boljši gospod. Ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Zalec“. 6391

OPREMLJENO SOBO
išče mladenec soliden gospod (tovarniški uradnik), ki vse dan odsoten, za 1. avgust. Dopisi pod „Grapija“ na upr. „Jutra“. 6393

Dopisovanje

SAMOSTOJNA DAMA
tiska, želi znanja z intelektualnim in značajnim gospodom radi skapnih inkontinenc v sprejem. — Cent. ponudbe pod „Služaj“ na upr. „Jutra“. Upoštevati se le rosne in v vsaki ozirom odkrite ponudbe. 6392

NOVODOSLEC

v Ljubljano, osamljen, gospodarski izobražen, življen v dobročutnosti, s 420 tisoč kron kapitala, za sedaj se brez dela in stanovanja, želi znanja s samostojno žensko do 35 let staro, ki poseduje večji inmetek ali posetstvo. Tajnost zadržati na Resne ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Ekonomi“. 6386

DAMA

CS samostojna, inteligentna, bi se rada seznanila z intelektualnim gospodom od 37 do 44 let stari v svrhu dobrega razvedrila. Kateri gospod bi bil istega mlajšnja naj blagovolji poslati le s točnim naslovom na upr. „Jutra“ pod šifro „Dobro razvedrilo“. Ako možeto naj se prikladi slika. Tajnost častna zadržati. 6387

ZGANSKE KOTLE

kakor tudi vse druge bakrene izdelke, izdelke po zmerih cenah. Šteje Moser, nel. kotlar, Krško ob Savi. 6388

17MESEČNEGA OTROKA

odstopim za svojega blagorodnega ljudem. Dopisi pod „St. 4440“ na upr. „Jutra“. 6389

KOLESA

NAJBOLJŠA NUDI

7. GOREC

LJUBLJANA

PALENA 6. KRED. BNA

POSKUSI VSAJ ENKRAT
čestiti s pravo majhnim lesošitno med Malimi oglasi „Jutra“. Če aplis vte kol tu doseget telefoni njeb v izdatno vte mte, mte posred. dragod. 11

Za špecerijsko trgovino

na drobno in debelo se išče prvovrstna, popolnoma zanesljiva moč z večletno prakso. Takojšnje ponudbe na Franc Dolenc, Kranj.

Javilo naj takoj

svoje adrese
eksporterji
s kuhinjskimi pribliri, delničnimi pribliri in ugijem.

importerji
zeloznih izdelkov in manufaktur pod znamke „COMMERCE“ „KORONA“

ALOMA COMPANY, d. z o. z.

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 3.